

30.11.2022

SUOMEN TASAVALLAN JA AOTEAROA UUDEN-SEELANNIN PÄÄMINISTERIEN YHTEISLAUSUNTO

Vieraillessaan Aotearoa Uudessa-Seelannissa Suomen tasavallan pääministeri Sanna Marin tapasi Aotearoa Uuden-Seelannin pääministerin Jacinda Ardernin Aucklandissa 30. marraskuuta 2022.

Pääministerit pitivät tervetulleena tilaisuutta lujittaa Suomen ja Aotearoa Uuden-Seelannin välistä pitkäaikaista suhdetta sekä syventää yhteisymmärrystään alueellisista ja maailmanlaajuisista haasteista. Pääministerit olivat yksimielisiä siitä, että yhteisiä arvoja jakavien maiden on tehostettava pyrkimyksiään tehdä maailmasta nykyistä turvallisempi ja vauraampi. He keskustelivat siitä, miten maat ovat edistyneet erilaisissa yhteisiin arvoihin perustuvaa yhteistä etua koskevissa asioissa, kuten ihmisoikeuksissa, alkuperäiskansojen asioissa, sukupuolten tasa-arvossa, kunnianhimoisissa ilmastotoimissa, kaupan vapaudessa ja avoimuudessa sekä kestävässä kasvussa.

Pääministerit tuomitsivat Venäjän Ukrainaankohdistaman oikeudettoman hyökkäyssodan, joka loukkaa räikeästi kansainvälistä oikeutta ja Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjaa. He toistivat tukevansa horjumatta Ukrainan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta, tuomitsivat vahvasti Venäjän pyrkimykset liittää Ukrainan miehitetty alueet itseensä ja vakuuttivat kestävää solidaarisuuttaan Ukrainan kansaa kohtaan. Pääministerit vetosivat jälleen Venäjään, jotta se lopettaisi oikeudenvastaisen miehityksen välittömästi ja ilman ehtoja ja vetäisi sotilasjoukkonsa pois Ukrainasta. He vahvistivat näkemyksensä, jonka mukaan ne, jotka ovat vastuussa kansainvälisen oikeuden loukkaamisesta, on saatettava vastaamaan teoistaan, ja korostivat, että Ukrainalle on annettava jatkuvaa ja koordinoitua kansainvälistä tukea niin kauan kuin sitä tarvitaan.

Lisäksi pääministerit keskustelivat Iranin naisten ja tyttöjen tilanteesta, joka on vakavasti huolestuttava. He pitivät tervetulleena 24. marraskuuta annettua YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöslauselmaa, jolla perustettiin Iraniin tutkintavaltuuskunta tutkimaan perusteellisesti ja riippumattomasti ne ihmisoikeuksien loukkaukset, joiden siellä väitetään tapahtuneen.

Pääministerit vahvistivat päättäneensä yhdessä ja määrätietoisesti noudattaa sääntöperustaista kansainvälistä järjestystä ja totesivat, että on tärkeää vahvistaa monenvälisiä instituutioita yhteisten pyrkimysten ja maailmanlaajuisen yhteistyön tukemiseksi. Pääministerit ilmaisivat tukensa Yhdistyneiden kansakuntien ja muiden monenvälisten elinten uudistamiselle, jolla pyritään varmistamaan, että nämä elimet säilyvät merkityksellisinä, tehokkaina ja vastaanottavaisina. He ilmaisivat arvostavansa YK:n ihmisoikeusneuvoston tärkeää työtä edistettäessä ja suojeltaessa ihmisoikeuksia, ja tähdensivät erityisesti, että on tärkeää suojella alkuperäiskansojen oikeuksia.

Pääministerit korostivat, että on tärkeää syventää edelleen yhteistyötä Aotearoa Uuden-Seelannin ja Euroopan unionin välillä, indopasifinen alue mukaan lukien. Tässä yhteydessä pääministerit pitivät myönteisenä Uuden-Seelannin ja Euroopan unionin välisen vapaakauppasopimuksen tekemistä, joka hyödyttää sekä Suomea että Uutta-Seelantia kuvastamalla molempien maiden yhteisiä arvoja ja tukemalla

sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää. Pääministerit totesivat, että kaupan tulisi luoda vaurautta kaikille, tukea pyrkimyksiä käsitellä ilmastonmuutoksen tuomaa haastetta, kannustaa kestävään kehitykseen ja auttaa kaikenkokoisia yrityksiä kasvamaan. Pääministerit sitoutuivat tekemään yhteistyötä varmistaakseen, että sopimus allekirjoitetaan ja ratifioidaan mahdollisimman pian.

Pääministerit totesivat keskittyvänsä yhdessä hyvinvointitalouteen sekä korostivat talous- ja sosiaalipolitiikan toisiaan vahvistavaa luonnetta. He tähdensivät sitä myönteistä vaikutusta, joka seuraa investoinneista tieteeseen, terveyteen, sosiaaliturvaan, sukupuolten tasa-arvoon, koulutukseen ja innovaatioihin, joilla voimaannutetaan yksilöitä, yhteisöjä, yrityksiä ja yhteiskuntia sekä vähennetään eriarvoisuutta, edistetään kestävää kehitystä ja autetaan estämään ja ratkaisemaan jännitteitä koko maailmassa.

Pääministerit vakuuttivat sitoutuneensa yhdessä tarttumaan ilmastonmuutoksen ongelmaan, tiedostivat, että kasvihuonekaasuja on vähennettävä nopeasti ja paljon, ja korostivat kansainvälisten tavoitteiden tärkeyttä jatkettaessa pyrkimyksiä rajoittaa maapallon lämpeneminen 1,5°C:seen. He tiedostivat erityisesti sen uhan, jonka ilmastonmuutos aiheuttaa pienille kehittyville saarivaltioille, etenkin Tyynellämerellä, jonka alueella maapallon lämpeneminen on pitkän aikavälin turvallisuus- ja kehitysongelma. Pääministerit ilmaisivat tyytyväisyytensä siihen sitoumukseen, joka tehtiin äskettäin päättyneessä ilmastonmuutoskonferenssissa Egyptissä tarkoituksena tukea vahinkojen ja menetysten käsittelyn avulla niitä, jotka kärsivät eniten ilmastonmuutoksen seurauksista, ja totesivat tarpeen laajentaa ilmastorahoituksen rahoitusohjaa.

Pääministerit totesivat, että YK:n tuleva biodiversiteettikonferenssi (CBD COP15) ajoittuu ratkaisevaan ajankohtaan, koska biodiversiteetti köyhtyy tällä hetkellä nopeammin kuin koskaan aiemmin ihmiskunnan historiassa. Pääministerit korostivat, että biodiversiteettikonferenssissa on tärkeää saada aikaan kunnianhimoinen ja käännteentekevä vuoden 2020 jälkeinen maailmanlaajuinen biodiversiteettikehys, jotta biodiversiteetin köyhtyminen saadaan pysäytetyksi ja sen suunta saadaan käännettyksi vuoteen 2030 mennessä. Pääministerit olivat yksimielisiä biodiversiteetin merkityksestä alkuperäiskansoille sekä siitä tärkeästä roolista, joka alkuperäiskansoilla ja heidän perinnetiedollaan on biodiversiteetin kestävässä hoitamisessa ja suojelussa.

Pääministerit vahvistivat sitoutuneensa yhdessä Etelämannersopimuksen järjestelmään ja totesivat, että on tärkeää suojella Etelämantereen ympäristöä ja säilyttää Etelämanner rauhan, tieteen ja kansainvälisen yhteistyön alueena. Pääministerit ilmaisivat odottavansa innokkaasti Suomen isännöimää Etelämannersopimuksen konsultatiivista kokousta, joka pidetään Helsingissä touko-kesäkuussa 2023.

Pääministerit totesivat, että tieteellä ja teknologialla on myönteinen rooli Suomen ja Uuden-Seelannin välisessä suhteessa. He pitivät myönteisinä äskettäin käynnistettyjä neuvotteluja Uuden-Seelannin liittymisestä Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan, joka on Euroopan unionin suurin tutkimus- ja innovaatio-ohjelma ja luo mahdollisuuksia yhteistyön tehostamiseksi. Pääministerit ilmaisivat tahtovansa vahvistaa edelleen yritysten kahdenvälisiä yhteyksiä tieteen ja teknologian alalla, erityisesti

digitalisaation, langattoman matkaviestinteknologian, tekoälyn, kvanttilaskennan, datatalouden ja vihreän siirtymän alalla.

Pääministerit totesivat, että edistynyt digitaalitekнологia muuttaa tulevaisuudessakin maailmaamme ennennäkemättömillä tavoilla ja että laajan ja oikeudenmukaisen pääsyn varmistaminen tähän teknologiaan on keskeinen tekijä tulevan kasvun, kilpailukyvyn ja hyvinvoinnin kannalta. Vapaan, avoimen, turvallisen ja yhteenkytkeytyn maailmanlaajuisen internetin olisi toimittava hyvyyden voimana ja paikkana, jossa ihmisoikeuksia edistetään ja ylläpidetään ja jossa teknologia edistää osaltaan kaikkien sosiaalista liikkuvuutta ja voimaantumista. Pääministerit olivat yksimielisiä siitä, että samanmielisten kumppanien on tärkeää jatkaa yhteistyötä tämän internetiä koskevan vision toteuttamiseksi.

Pääministerit vahvistivat sitoutuneensa yhdessä Christchurchin vetoomukseen verkossa esiintyvän terroristisen ja väkivaltaisen ekstremistisen sisällön poistamiseksi. Christchurchin vetoomus, joka perustuu maailmanlaajuisen useiden sidosryhmien malliin, mahdollistaa hallitusten, elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyön ekstremistisen verkkosisällön torjumiseksi. Vetoomusyhteisö on yhdessä onnistunut lisäämään verkkopalvelujen tarjoajien avoimuutta, vahvistamaan ymmärrystä algoritmien tuomista haasteista ja lujittamaan yhteentoimivaa kriisitoimintajärjestelmää. Pääministerit totesivat, että työtä riittää edelleen, ja pitivät tervetulleina mahdollisuuksia jatkaa Christchurchin vetoomukseen perustuvaa yhteistyötä.

Pääministerit tiedostivat myös ne lisääntyvät haasteet, joita misinformaatio ja disinformaatio sekä niistä vastuussa olevat henkilöt aiheuttavat. He korostivat, että hallitusten on tehtävä tiivistä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan ja elinkeinoelämän kanssa käsitelläkseen näitä haasteita, joita vapaat, avoimet demokratiamme ja niiden perustana olevat arvot ja oikeudet kohtaavat.
